

Monitoren van vogelmijt. Zo doe je dat!

Monique Mul, Wageningen Livestock Research

Inzicht in vogelmijtpopulatie in de stal

Bestrijdingen hebben vaak niet hetzelfde effect op een vogelmijt-populatie. Dit heeft mogelijk te maken met de temperatuur in de stal (bij hogere temperaturen, is er een snellere populatiegroei), leeftijd van de koppel en het management op het bedrijf.

Waarom monitoren?

- Om de vogelmijtpopulatie goed te kunnen volgen.
- Om tijdig (bij lage aantallen) in te kunnen grijpen zodat bestrijdingen nog effectief kunnen zijn.
- Om het effect van een bestrijding te kunnen bepalen.

Effectief monitoren

Monitoren van vogelmijten in een stal is alleen zinvol en effectief als:

- Het monitoren minimaal een keer per maand plaatsvindt
- Het monitoren altijd wordt uitgevoerd op dezelfde plaatsen in de stal
- De juiste monitoringsplaatsen worden gebruikt:
 - Onder zitstokken in de buurt van een connector met het systeem
 - Bij of het liefst onder de roosters waar de kippen 's nachts rusten
 - Niet in de buurt van trosjes of clusters met vogelmijten
- De monitoringsplaatsen goed zijn verdeeld over de stal in de lengte, breedte en hoogte
- Er minimaal 12 monitoringsplaatsen zijn (hoe meer, hoe beter)
- De scores/ resultaten worden geregistreerd, zodat een vergelijking met de vorige keer goed mogelijk is

De belangrijkste 3 monitoringsmethoden

Automatische monitoring

De Hotraco Mite Alert is een automatisch vogelmijtmonitorings-systeem, ontwikkeld in samenwerking met Wageningen Livestock Research. Het bestaat uit een zitstok met geïntegreerd systeem om vogelmijten automatisch te tellen (figuur 1). Via gekoppelde software is de populatiegroei op de computer te zien en kan een advies gegenereerd worden voor het juiste moment van behandelen.

Pluspunten

- Weinig werk
- Nauwkeurige telling
- Bestrijdingsadvies

Minpunten

- Kosten
- Technologie kan storingen geven

Figuur 1. Mite Alert, automatisch vogelmijt-monitoringsysteem in de stal. (foto Eddy Teenstra, WUR)

Kwantitatieve monitoring, eventueel deels uitbesteed

AviVet (figuur 2) levert AviVet-vallen. Deze valletjes hangt de pluimveehouder 48 uur op in de stal. Na het uithalen moeten de vallen 48 uur ingevroren worden. Daarna kan de vangst in de vallen worden gewogen. Hiervoor kunnen de vallen naar AviVet of een andere dierenartspraktijk worden gestuurd voor analyse. Ook kunt u zelf met weegmateriaal de hoeveelheid gevangen vogelmijten bepalen.

Figuur 2. AviVet-vallen (foto AviVet.nl)

Pluspunten

- Objectieve beoordeling
- Bestrijdingsadvies mogelijk

Minpunten

- Arbeid
- Duurder dan zelf vallen maken

Visuele, handmatige monitoring

Er zijn verschillende mogelijkheden om zelf de vogelmijtpopulatie in de stal te monitoren. De pluimveehouder moet dan zelf beoordelen hoe groot de aantallen zijn en vervolgens de daarbij passende adviezen uitvoeren.

Rickstick:

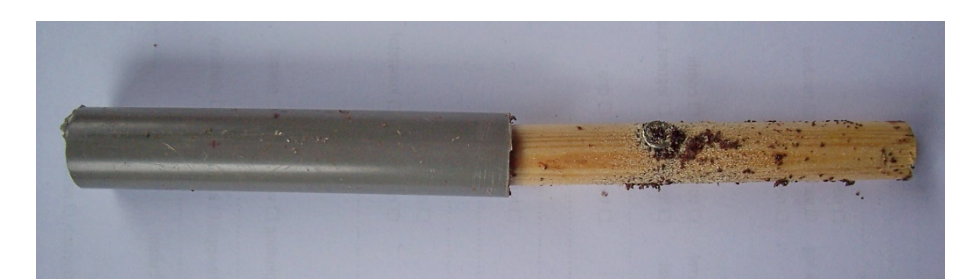
Dit is een PVC-buisje met daarin een houten stokje. Deze wordt in de stal opgehangen onder de zitstokken. Wekelijks of minimaal maandelijks wordt het houtje uit het buisje gehaald en beoordeeld op de hoeveelheid mijten (figuur 3). Na het verwijderen van de mijten met een penseel van zowel het stokje als het buisje, kan het stokje teruggeplaatst worden.

0 = geen mijten

1 = enkele mijten

2 = meerdere mijten, telbaar

3 = veel mijten, ontelbaar

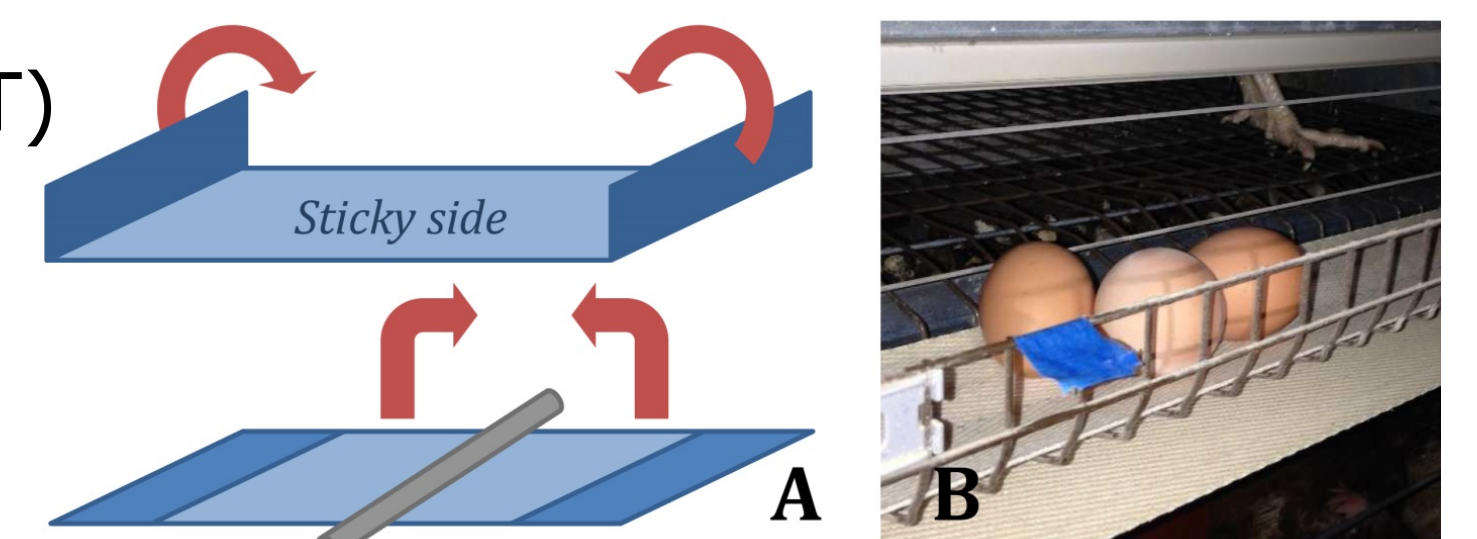

4 = heel veel mijten, ontelbaar

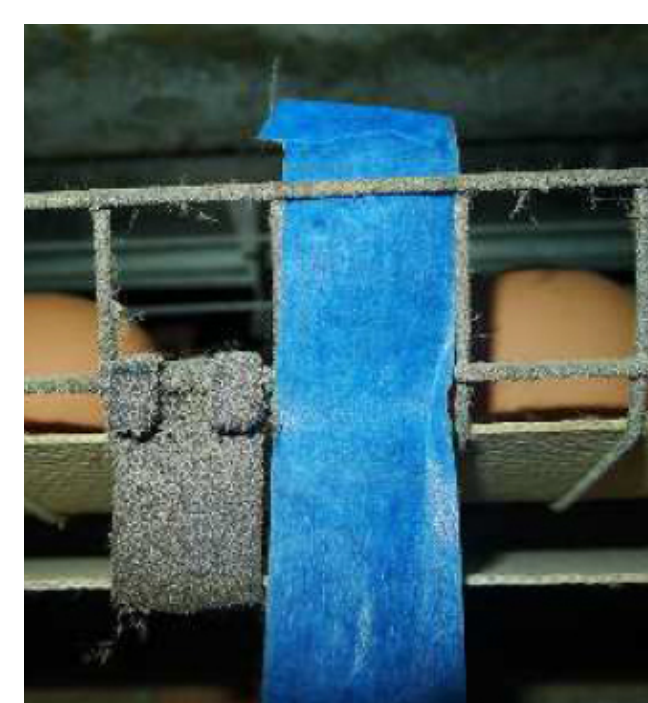
Figuur 3. Rickstick en beoordelingsmethodiek

SPT-val:

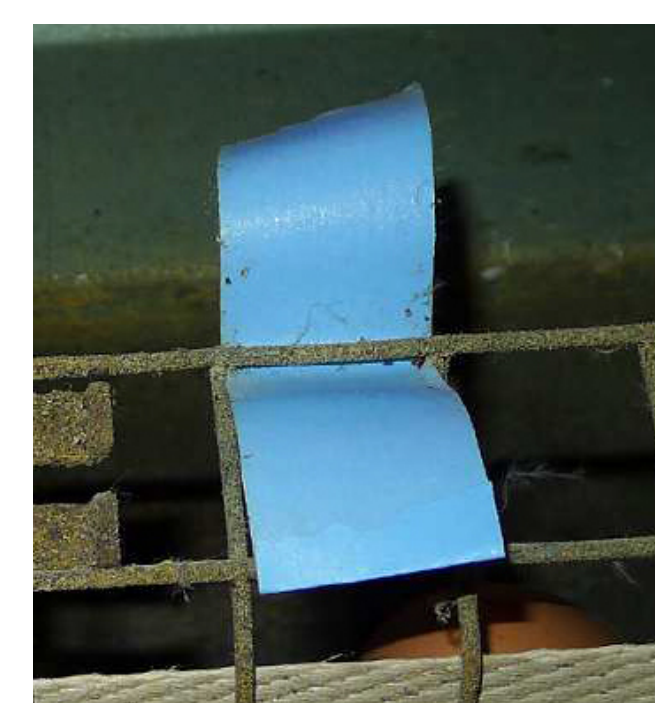
De Simplified Passive Tape-val (SPT) voor het monitoren van vogelmijt is gemaakt van brede schildertape (paneel A). Paneel B laat zien hoe het valletje te bevestigen.

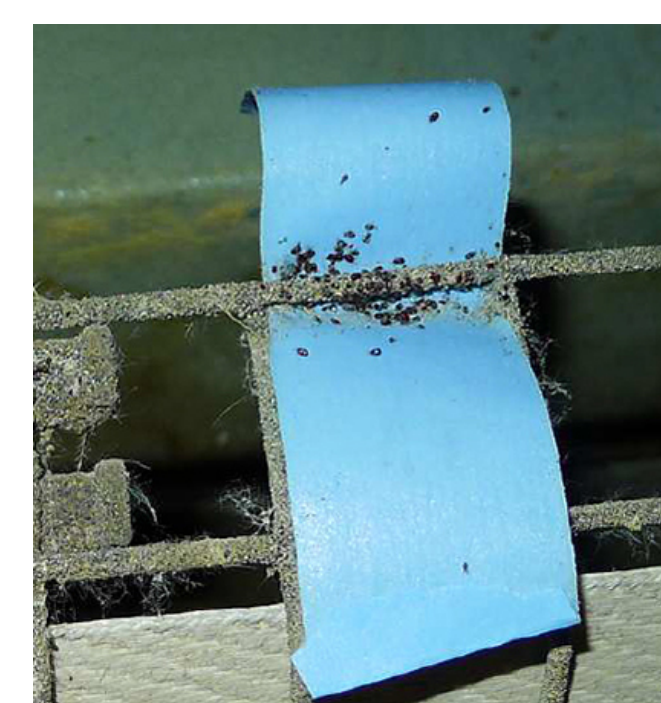
Geadviseerd wordt de tapevallen minimaal eens per twee weken te beoordelen.

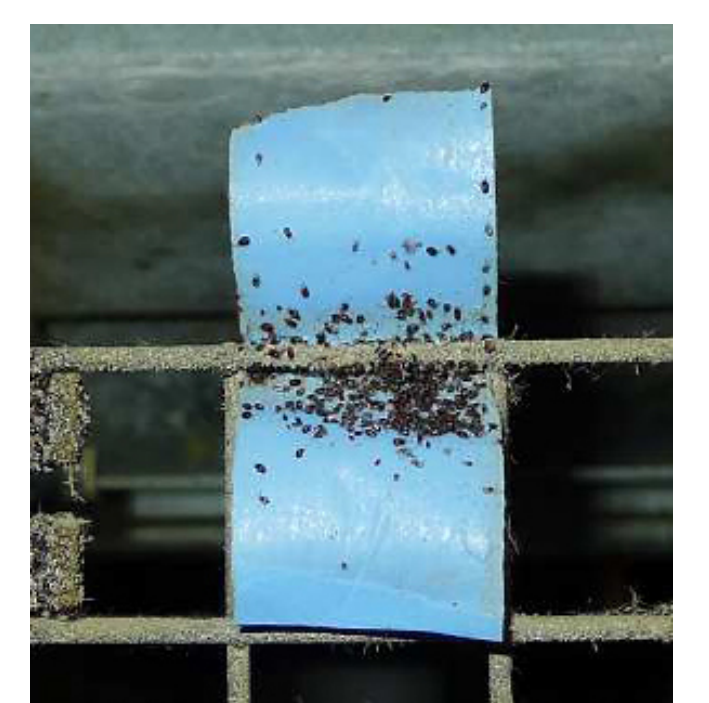
0 = geen mijten

1 = 1-9 mijten zichtbaar in of onder het tape

2 = kleine groepjes van meer dan 10 mijten in of onder de tape

3 = groepen, clusters of trosjes mijten in of onder de tape

Figuur 4. SPT-val beoordelingsmethodiek (foto's: Arhur Varescon, (Institut Technique de l'AVIculture), Lyon)

MMS-methode:

Een vastgesteld aantal plaatsen van een vierkante meter in de stal worden beoordeeld volgens een 5-puntsschaal van het Mite Monitoring Score-systeem (figuur 5). Deze methode is minder geschikt om de omvang van de populatie te monitoren.

Figuur 5. MMS Scoremethode (Mite Monitoring Score van Cox et al. Experimental Poultry Centre Geel). (foto: N. Sleenckx, Proefbedrijf Pluimveehouderij Geel)

- 0** = geen mijten zichtbaar
- 1** = mijten zichtbaar in gaten en kieren
- 2** = mijten zichtbaar op niet beschermde plaatsen in het systeem
- 3** = trosjes van mijten in gaten en kieren
- 4** = trosjes van mijten zichtbaar op onbeschermde plaatsen in de stal.

Pluspunten

- Lage kosten
- Niet storingsgevoelig

Minpunten

- Arbeidsintensief
- Geen bestrijdingsadvies

